

LIGJ
Nr. 5/2017

**PËR RATIFIKIMIN E PROTOKOLLIT PËR NDRYSHIMIN E MARRËVESHJES SË
TREGTISË SË LIRË NDËRMJET REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
DHE SHTETEVE EFTA**

Në mbështetje të neneve 78, 83, pika 1, dhe 121, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet protokollin për ndryshimin e marrëveshjes së tregtisë së lirë ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe shteteve EFTA, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji dhe është pjesë përbërëse e tij.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 26.1.2017

Shpallur me dekretin nr. 10002, datë 9.2.2017, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bujar Nishani

Shpërndarja EFTA/AL

Ref. 14-129501
(më parë 34137)
17 mars 2015

DRAFT

**PROTOKOLLI PËR NDRYSHIMIN E MARRËVESHJES SË TREGTISË SË LIRË NDËRMJET
REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE SHTETEVE TË EFTA-s**

Republika e Shqipërisë (në vijim i referuar si “Shqipëria”), nga njëra anë, dhe Islanda, Principata e Lihtenshteinit, Mbretëria e Norvegjisë, Konfederata Zvicerane (në vijim të referuara si “Shtetet e EFTA-s”), nga ana tjetër,

në vijim secili shtet individual i referuar si “Palë” ose kolektivisht të referuar si “Palët”:

duke pasur parasysh Marrëveshjen e Tregtisë së Lirë ndërmjet Shqipërisë dhe Shteteve EFTA, të nënshkruar në Gjenevë, më 17 dhjetor 2009, në vijim të referuar si “Marrëveshja”,

duke pasur parasysh angazhimin e tyre për të ndjekur objektivin e zhvillimit të qëndrueshëm dhe duke njohur rëndësinë e koherencës dhe mbështetjes së ndërsjellë të tregtisë, mjedisit dhe politikave të punës në këtë drejtim,

duke pasur parasysh diskutimet në mbledhjen e parë të Komitetit të Përbashkët EFTA–Shqipëri të mbajtur në Tiranë, më 5 shkurt 2013, si dhe shkëmbimet pasuese mbi shtimin e një kapitulli për tregtinë dhe zhvillimin e qëndrueshëm në Marrëveshje,

duke pasur parasysh nenin 38 të Marrëveshjes,

Bien dakord për ndryshimet e mëposhtme të marrëveshjes:

1. Teksti i përcaktuar në aneksin I të këtij protokollin do të zëvendësojë PREAMBULËN në tërësinë e tij.

2. Një nënparagraf i ri (c) i shtohet paragrafit 2, të nenit 1 “Objektivat” të Marrëveshjes dhe si pasojë, nënparagrafët pas nënparagrafit të ri (c) do të rimërtohen. Nënparagrafi i ri (c) do të ketë formulimin e mëposhtëm:

“c) për të zhvilluar tregtinë ndërkombëtare në një mënyrë të tillë që të kontribuojë në objektivin e zhvillimit të qëndrueshëm dhe për të

garantuar që ky objektiv është i integruar dhe i pasqyruar në marrëdhënien tregtare të Palëve;”

3. Teksti i përcaktuar në aneksin II të këtij protokollin do të shtohet si një KAPITULLI 6 i ri dhe si pasojë, numrat e të gjithë kapitujve dhe neneve ekzistues pas KAPITULLIT të ri 6 do të rinumërtohen.

4. Referimi në “neni 33” në paragrafin 3 të nenit 32 “Konsultimet” të Marrëveshjes do të zëvendësohet nga “neni 43”.

5. Referimi në “kapitulli 7” në nenin 7 të Marrëveshjes Dypalëshe mbi Bujqësinë ndërmjet Shqipërisë dhe Islandës, Shqipërisë dhe Mbretërisë së Norvegjisë dhe Shqipërisë dhe Konfederatës Zvicerane do të zëvendësohet nga “kapitulli 8”.

6. Referimi në “neni 31” në paragrafin 1 të nenit 1 të Rregullave të Procedurës të Komitetit të Përbashkët EFTA–Shqipëri, të miratuar nga vendimi 1 i vitit 2013 i Komitetit të Përbashkët EFTA–Shqipëri do të zëvendësohet nga “neni 41”.

7. Ndryshimet e mësipërme do të hyjnë në fuqi në ditën e parë të muajit të tretë pas depozitimit të instrumentit të fundit të ratifikimit, pranimit ose miratimit pranë Depozitarit, i cili do të njoftojë Palët e tjera.

8. Sekretari i Përgjithshëm i Shoqatës Europiane të Tregtisë së Lirë do të depozitojë tekstin e këtij Protokollit te Depozitari.

Në dëshmi të kësaj, të nënshkruarit, duke qenë të autorizuar zyrtarisht për këtë qëllim, kanë nënshkruar këtë Protokoll për të ndryshuar Marrëveshjen.

Bërë në [VENDI], më [...] [DATA] në një kopje origjinale në gjuhën angleze që do të depozitohet pranë Depozitarit, i cili do të transmetojë të gjitha Palëve kopje të noterizuara.

Për Këshillin e Ministrave
të Republikës së Shqipërisë

Për Islandën

..... Për Principatën e
Lihtenshtejnit.....

Për Mbretërinë e
Norvegjisë.....

Për Konfederatën e
Zvicerane.....

ANEKSI I PREAMBULA

Republika e Shqipërisë (në vijim i referuar si “Shqipëria”), nga njëra anë,
dhe Islanda, Principata e Lihtenshtejnit, Mbretëria e Norvegjisë dhe Konfederata Zvicerane (në vijim të referuara si “Shtetet e EFTA-s”) nga ana tjetër,

në vijim secili shtet individual i referuar si “Palë” ose kolektivisht si “Palët”:

duke njohur dëshirën e përbashkët për të forcuar lidhjet ndërmjet Shqipërisë nga njëra anë dhe Shteteve të EFTA-s nga ana tjetër, duke krijuar marrëdhënie të ngushta dhe të qëndrueshme;

duke rikujtuar qëllimin e tyre për të marrë pjesë në mënyrë aktive në procesin e integritimit ekonomik euro-mesdhetar dhe duke shprehur gatishmërinë e tyre për të bashkëpunuar për kërkimin e mënyrave dhe mjeteve për forcimin e këtij procesi;

duke riafirmuar angazhimin e tyre për demokracinë, të drejtat dhe liritë themelore të njeriut dhe liritë politike dhe ekonomike, në përputhje me detyrimet e tyre sipas të drejtës ndërkombëtare, duke përfshirë Kartën e Kombeve të Bashkuara dhe Deklaratën Universale të të Drejtave të Njeriut;

duke rikujtuar të drejtat dhe detyrimet e tyre sipas marrëveshjeve shumëpalëshe mjedisore në të cilat ato janë palë dhe respektimin e parimeve dhe të drejtave themelore në punë, duke përfshirë parimet e përcaktuara në Konventat përkatëse të Organizatës Ndërkombëtare të Punës (në vijim referuar si “ONP”) në të cilat janë palë;

duke riafirmuar angazhimin e tyre për të ndjekur objektivin e zhvillimit të qëndrueshëm dhe duke njohur rëndësinë e koherencës dhe mbështetjes së ndërsjellë të tregtisë, mjedisit dhe politikave të punës në këtë drejtim;

duke synuar të krijojnë mundësi të reja punësimi dhe të përmirësojnë shëndetin dhe standardet e jetesës në territoret e tyre përkatëse;

duke dëshiruar të krijojnë kushte të favorshme për zhvillimin dhe diversifikimin e tregtisë ndërmjet tyre dhe për nxitjen e bashkëpunimit tregtar dhe ekonomik në fushat me interes të përbashkët mbi bazën e barazisë, përfitimit të ndërsjellë, mos-diskriminimit dhe të drejtës ndërkombëtare;

të vendosur për të nxitur dhe forcuar më tej sistemin tregtar shumëpalësh, të ndërtuar mbi të drejtat dhe detyrimet e tyre përkatëse sipas Marrëveshjes së Marrakeshit që ka themeluar Organizatën Botërore të

Tregtisë (në vijim e referuar si “OBT”) dhe marrëveshjeve të tjera të negociuara më pas, duke kontribuar kështu në zhvillimin harmonik dhe zgjerimin e tregtisë botërore;

duke pasur parasysh që asnjë dispozitë e kësaj Marrëveshjeje nuk mund të interpretohet sikur i përjashton Palët nga detyrimet e tyre sipas marrëveshjeve të tjera ndërkombëtare, veçanërisht Marrëveshjes së Marrakeshit që ka themeluar OBT-në dhe marrëveshjet e tjera të negociuara më pas;

të vendosur për të zbatuar këtë Marrëveshje në përputhje me objektivin për të ruajtur dhe mbrojtur mjedisin nëpërmjet menaxhimit të qëndrueshëm mjedisor dhe për të nxitur një përdorim optimal të burimeve në botë, në përputhje me objektivin e zhvillimit të qëndrueshëm;

duke afirmuar angazhimin e tyre për shtetin e së drejtës, për të parandaluar dhe luftuar korrupsionin në tregtinë dhe investimet ndërkombëtare dhe për të promovuar parimet e transparencës dhe qeverisjes së mirë;

duke njohur rëndësinë e qeverisjes së mirë korporative dhe përgjegjësinë sociale korporative për zhvillimin e qëndrueshëm dhe duke afirmuar qëllimin e tyre për të nxitur ndërmarrjet që të respektojnë udhëzimet dhe parimet e njohura ndërkombëtarisht në këtë drejtim, si udhëzimet e OECD-së për Ndërmarrjet Shumëkombëshe, parimet e OECD-së të Qeverisjes Korporative dhe Kompaktin Global të Kombeve të Bashkuara;

duke deklaruar gatishmërinë e tyre për të shqyrtuar mundësinë e zhvillimit dhe thellimit të marrëdhënieve ekonomike, me qëllimin për t'i zgjeruar në fusha që nuk mbulohen nga kjo Marrëveshje;

të bindur që kjo Marrëveshje do të rrisë aftësinë konkurruese të firmave të tyre në tregjet globale dhe do të krijojë kushte që nxisin marrëdhëniet ekonomike, tregtare dhe të investimeve ndërmjet tyre;

kanë vendosur, në ndjekje të sa më sipër, të lidhin Marrëveshjen e mëposhtme (në vijim e referuar si “kjo Marrëveshje”):

ANEKSI II

KAPITULLI 6

TREGTIA DHE ZHVILLIMI I QËNDRUESHËM

Neni 31

Konteksti dhe objektivat

1. Palët do të kujtojnë Deklaratën e Stokholmit mbi Mjedisin Njerëzor të vitit 1972, Deklaratën e Rios mbi Mjedisin dhe Zhvillimin të vitit 1992, Axhendën 21 mbi Mjedisin dhe Zhvillimin të vitit 1992, Deklaratën e OBT-së mbi Parimet dhe të Drejtat Themelore në Punë dhe tekstin e saj të rishikuar në vitin 1998, Planin e Zbatimit të Johaneshburgut mbi Zhvillimin e Qëndrueshëm, 2002, Deklaratën Ministeriale të Këshillit Ekonomik dhe Social të Kombeve të Bashkuara mbi Punësimin e Plotë dhe Punën e Denjë të vitit 2006 dhe Deklaratën e OBT-së mbi Drejtësinë Sociale për një Globalizim të Drejtë të vitit 2008.

2. Palët njohin faktin që zhvillimi ekonomik, zhvillimi social dhe mbrojtja mjedisore janë komponentë të ndërvarur dhe reciprokisht mbështetës të zhvillimit të qëndrueshëm. Ata theksojnë përfitimin e bashkëpunimit mbi punën e lidhur me tregtinë dhe çështjet mjedisore si pjesë e një qasjeje globale ndaj tregtisë dhe zhvillimit të qëndrueshëm.

3. Palët riafirmojnë angazhimin e tyre për të nxitur zhvillimin e tregtisë ndërkombëtare në një mënyrë të tillë që të kontribuojë në objektivin e zhvillimit të qëndrueshëm dhe për të garantuar që ky objektivi integrohet dhe reflektohet në marrëdhënien tregtare të Palëve.

Neni 32

Fusha e veprimit

Përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në këtë kapitull, ky kapitull zbatohet për masat e miratuara ose të mbajtura nga Palët që prekin aspektet e punës¹ të lidhura me tregtinë dhe të lidhura me investimet dhe çështjet mjedisore.

Neni 33

E drejta për të rregulluar dhe nivelet e mbrojtjes

¹ Kur puna referohet në këtë Kapitull, ajo përfshin çështjet e lidhura me Axhendën e Punës së Denjë, siç është rënë dakord në OBT-në.

1. Duke njohur të drejtën e secilës Palë, në përputhje me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje, për të vendosur nivelet e saj të mbrojtjes mjedisore dhe në punë, dhe për të miratuar ose modifikuar në përputhje me ligjet dhe politikat e saj përkatëse, secila Palë do të kërkojë të garantojë që ligjet, politikat dhe praktikat e saj të parashikojnë dhe të nxisin nivele të larta të mbrojtjes mjedisore dhe në punë, në përputhje me standardet, parimet dhe marrëveshjet e referuara në nenet 35 dhe 36 dhe do të përpiqet të përmirësojë më tej nivelin e mbrojtjes të parashikuar në ato ligje dhe politika.

2. Palët, kur përgatisin dhe zbatojnë masa të lidhura me mjedisin dhe kushtet e punës që prekin tregtinë dhe investimet ndërmjet tyre, njohin rëndësinë e marrjes parasysh të informacioneve shkencore, teknike dhe informacione të tjera dhe standardet, udhëzimet dhe rekomandimet ndërkombëtare përkatëse.

Neni 34

Ruajtja e niveleve të mbrojtjes për aplikimin dhe zbatimin e ligjeve, rregulloreve ose standardeve

1. Një Palë nuk do të dështojë së zbatuari në mënyrë efektive ligjet, rregulloret ose standardet e saj mjedisore dhe të punës në një mënyrë që prek tregtinë ose investimet ndërmjet Palëve.

2. Në bazë të nenit 33 [“E drejta për të rregulluar dhe nivelet e mbrojtjes”], një Palë nuk do të:

a) dobësojë ose ulë nivelin e mbrojtjes mjedisore ose në punë, të parashikuara nga ligjet, rregulloret ose standardet e saj, me qëllimin e vetëm për të nxitur investimet nga një Palë tjetër ose të kërkojë ose rrisë avantazhin konkurrues të tregtisë për prodhuesit ose ofruesit e shërbimit që operojnë në territorin e saj; ose

b) heqë dorë ose ndryshe derogojë ose ofrojë të heqë dorë ose ndryshe të derogojë nga ligje, rregullore ose standarde të tilla, me qëllim për të nxitur investimet nga një Palë tjetër ose të kërkojë ose rrisë avantazhin konkurrues të tregtisë për prodhuesit ose ofruesit e shërbimit që operojnë në territorin e saj.

Neni 35

Standardet dhe marrëveshjet ndërkombëtare të punës

1. Palët kujtojnë detyrimet që rrjedhin nga anëtarësimi në OBT dhe Deklaratën e OBT-së mbi Parimet dhe të Drejtat Themelore në Punë dhe tekstin e saj të rishikuar, të miratuar nga Konferenca Ndërkombëtare e Punës në Seksionin e saj të 86-të në vitin 1998, për të respektuar, nxitur dhe realizuar parimet në lidhje me të drejtat themelore, specifikisht:

a) liria e organizimit dhe njohja efektive e të drejtës për negociata kolektive;

b) eliminimi i të gjitha formave të punës së detyruar ose të detyrueshme;

c) heqja efektive e punës së fëmijëve; dhe

d) eliminimi i diskriminimit në lidhje me punësimin dhe profesionin.

2. Palët riafirmojnë angazhimin e tyre sipas Deklaratës Ministeriale të Këshillit Ekonomik dhe Social të Kombeve të Bashkuara mbi Punësimin e Plotë dhe Punën e Denjë të vitit 2006, për të njohur punësimin e plotë dhe produktiv dhe punën e denjë si një element kyç të zhvillimit të qëndrueshëm për të gjitha vendet dhe si një objektiv prioriteti i bashkëpunimit ndërkombëtar dhe për të nxitur zhvillimin e tregtisë ndërkombëtare në një mënyrë që është e favorshme për punësimin e plotë dhe produktiv dhe punën e denjë për të gjithë.

3. Palët kujtojnë detyrimet që rrjedhin nga anëtarësimi në OBT për të zbatuar në mënyrë efektive konventat e OBT-së që ata kanë ratifikuar dhe për të bërë përpjekje të vazhdueshme dhe të qëndrueshme drejt ratifikimit të konventave themelore të OBT-së, si dhe konventave të tjera që klasifikohen si “të përditësuara” nga OBT-ja.

4. Shkelja e parimeve dhe të drejtave themelore në punë nuk mund të kërkojë ose ndryshe të përdoret si një avantazh krahasues i ligjshëm. Standardet e punës nuk do të përdoren për qëllime tregtare mbrojtëse.

Neni 36

Marrëveshjet shumëpalëshe mjedisore dhe parimet mjedisore

Palët riafirmojnë angazhimin e tyre për zbatimin efektiv në ligjet dhe praktikat e tyre të

marrëveshjeve shumëpalëshe mjedisore në të cilat janë palë, si dhe zbatimin e tyre të parimeve mjedisore të reflektuara në instrumentet financiare të referuara në nenin 31.

Neni 37

Nxitja e tregtisë dhe investimeve që favorizojnë zhvillimin e qëndrueshëm

1. Palët do të përpiqen të lehtësojnë dhe nxisin investimet e huaja, tregtimin dhe shpërndarjen e mallrave dhe shërbimeve të dobishme për mjedisin, duke përfshirë teknologjitë mjedisore, energjinë e qëndrueshme të rinovueshme, mallrat dhe shërbimet efikase për energjinë dhe të eko-etiketuara, duke përfshirë nëpërmjet trajtimit të barrierave jo-tarifore përkatëse.

2. Palët do të përpiqen të lehtësojnë dhe nxisin investimet e huaja, tregtimin dhe shpërndarjen e mallrave dhe shërbimeve që kontribuojnë në zhvillimin e qëndrueshëm, duke përfshirë mallrat dhe shërbimet që i nënshtrohen skemave të tilla si tregtia e drejtë dhe etike.

3. Për këtë qëllim, Palët bien dakord të shkëmbejnë pikëpamje dhe mund të marrin në konsideratë, bashkërisht ose mbi baza dypalëshe, bashkëpunimin në këtë fushë.

4. Palët do të nxisin bashkëpunimin ndërmjet ndërmarrjeve në lidhje me mallrat, shërbimet dhe teknologjitë që kontribuojnë në zhvillimin e qëndrueshëm dhe janë të dobishme për mjedisin.

Neni 38

Bashkëpunimi në forumin ndërkombëtar

Palët do të përpiqen të forcojnë bashkëpunimin e tyre mbi tregtinë dhe investimet e lidhura me punën dhe çështjet mjedisore me interes të ndërsjellë në forumet përkatëse dypalëshe, rajonale dhe shumëpalëshe në të cilat marrin pjesë.

Neni 39

Zbatimi dhe konsultimet

1. Palët do të caktojnë entet administrative që do të shërbejnë si pika kontakti për qëllim të zbatimit të këtij kapitulli.

2. Një Palë, nëpërmjet pikave të kontaktit të referuara në paragrafin 1, mund të kërkojë konsultimet e ekspertit ose konsultimet brenda Komitetit të Përbashkët në lidhje me çdo çështje që lind sipas këtij kapitulli. Palët do të bëjnë çdo përpjekje për të arritur në një zgjidhje reciprokisht të kënaqshme të çështjes. Kur është e përshtatshme, në bazë të marrëveshjes së Palëve, ato mund të kërkojnë këshillim me organizatat ose organet ndërkombëtare përkatëse.

3. Nëse një Palë çmon që një masë e Palës tjetër nuk pajtohet me detyrimet sipas këtij kapitulli, mund t'u drejtohet konsultimeve sipas nenit 42, me përjashtim të fjalisë së fundit të paragrafit 3.

Neni 40

Rishikimi

Palët do të rishikojnë periodikisht në Komitetin e Përbashkët progresin e arritur për ndjekjen e objektivave të përcaktuar në këtë kapitull dhe të marrin në konsideratë zhvillimet ndërkombëtare përkatëse për të identifikuar fushat ku veprime të mëtejshme do të mund të promovonin këta objektiva.

